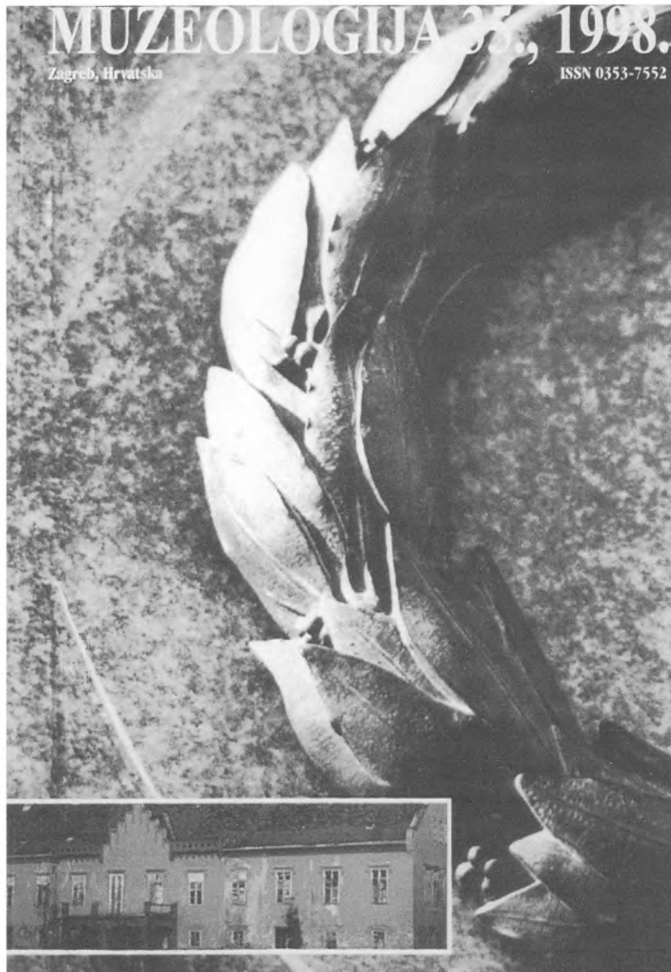

MUZEJSKI ČASOPISI I GODIŠNJACI izbor za 1998. godinu

*Sniježana Radovanlija Mileusnić
Muzejski dokumentacijski centar
Zagreb*

■ zdavačka djelatnost muzeja i muzejskih udruga, među ostalim obuhvaća i periodične publikacije - časopise, godišnjake ili zbornike. Svrha tih publikacija je kontinuirano upoznavanje šire stručne javnosti s djelatnostima muzeja i galerija, stručnim i znanstvenim radom muzeja na obradi muzejske građe te stručno-znanstvenim radovima muzejskih djelatnika i ostalih meritornih stručnjaka iz tematskih područja pojedinih muzeja. Koncipirani su tako da što potpunije obrade određenu temu (zbornik), odnosno osiguraju kontinuiranu diseminaciju stručno-znanstvenih informacija o muzejskoj građi (časopis, godišnjak).

*Muzeologija, časopis Muzejskog dokumentacijskog centra
snimila: Markita Franulić*

Hrvatski muzeji i galerije te muzejske udruge njeguju dugogodišnju tradiciju više-manje redovnog ali kontinuiranog publiciranja svojih stručnih glasila. Razmjenom za časopis *INFORMATICA MUSEOLOGICA* i godišnjak *MUZEOLOGIJA*, Muzejski dokumentacijski centar redovito popunjava svoj knjižnični fond i ovim vrijednim publikacijama, od kojih su pojedine već predstavljene u anotiranoj bibliografiji *PRINOVE MDC-a*. Ukratko ću opisati deset novih naslova iz 1998. godine.

Jedan od najstarijih muzejskih časopisa je *STAROHRVATSKA PROSVJETA*, utemeljen 1895. godine kao glasilo Hrvatskoga starinarskog društva u Kninu. Časopis izlazi kao godišnjak u izdanju Muzeja hrvatskih arheoloških spomenika (MHAS) u Splitu i objavljuje izvorne znanstvene i stručne radove. U posljednjem, 25. svesku za 1998. godinu sudjelovalo je devet autora. Mr. Vedrana Delonga obradila je latinski natpis uklesan na predromaničkom arhitravu u Uzdolju kod Knina; prof. dr. Željko Rapanić raspravlja o datiranju crkve sv. Marije od Poljane u Trogiru na temelju dviju bilješki iz 1511. godine; prof. dr. Miljenko Jurković analizira prikaz Bogorodice u skulpturi 11. stoljeća u Dalmaciji; dr. Mario Šlaus prikazuje rezultate dviju multivarijantnih statističkih analiza provedenih na kranometrijskim podacima sa 39 srednjovjekovna srednjoeuropska lokaliteta; prof. dr. Nikola Jakšić temeljitom topografskom analizom povijesnih toponima dolazi do zaključaka o srednjovjekovnom saboru plemenitih Hrvata u Podbrižanima; dr. Mladen Ančić razmatra hagiografsko djelo poznato pod natpisom *Translatio beati Grisogoni martyris* (9. st.); Nikša Petrić nadopunjuje podatke o povijesti hrvatske renesansne arheologije; prof. Ljubomir Gudelj opisuje zaštitna istraživanja u Prološcu i Glavini iz 1997. godine koja je proveo MHAS; mr. Tomislav Šeparović obradio je 20 fibula tipa *aucissa* s natpisom koje se čuvaju u zbirci MHAS-a. Svi radovi popraćeni su sažecima na engleskom jeziku.

Nakon višegodišnjeg zastoja, 1997. godine publiciran je deseti svezak *PRILOGA POVIJESTI OTOKA HVARA* Centra za zaštitu kulturne baštine. Svezak sadržava šesnaest priloga istaknutih stručnjaka iz područja povijesti, povijesti umjetnosti, arheologije i književnosti. Joško Kovačić piše o povijesti Palagruže od 12. stoljeća do danas, a u drugom tekstu iznosi podatke o kući iz 15. stoljeća koju su nazivali "Hektorović na gradskom zidu", Ambroz Tudor piše o romanici u gradu Hvaru; Marinko Petrić obrađuje dvije teme - podatke o slikama od 15. do 19. st. iz obiteljskih zbirki na području grada Hvara i analizira dvaju starih popisa hvarskih slika u privatnom posjedu te ih uspoređuje s današnjim stanjem; Mirjana Kolumbić-Šćepanović opisuje i analizira 15 dragocjenih slika Ive Dulčića s prikazima hvarske nošnje koje se čuvaju u Centru za zaštitu kulturne

baštine otoka Hvara; Norka Machiedo-Mladić opisuje radnu sobu i bogatu knjižnicu u Jelsi dr. Nike Dubokovića-Nadalinića (1909.-1991.), utemeljitelja Centra za zaštitu kulturne baštine otoka Hvara. Tekstovi su popraćeni sažecima na engleskom jeziku.

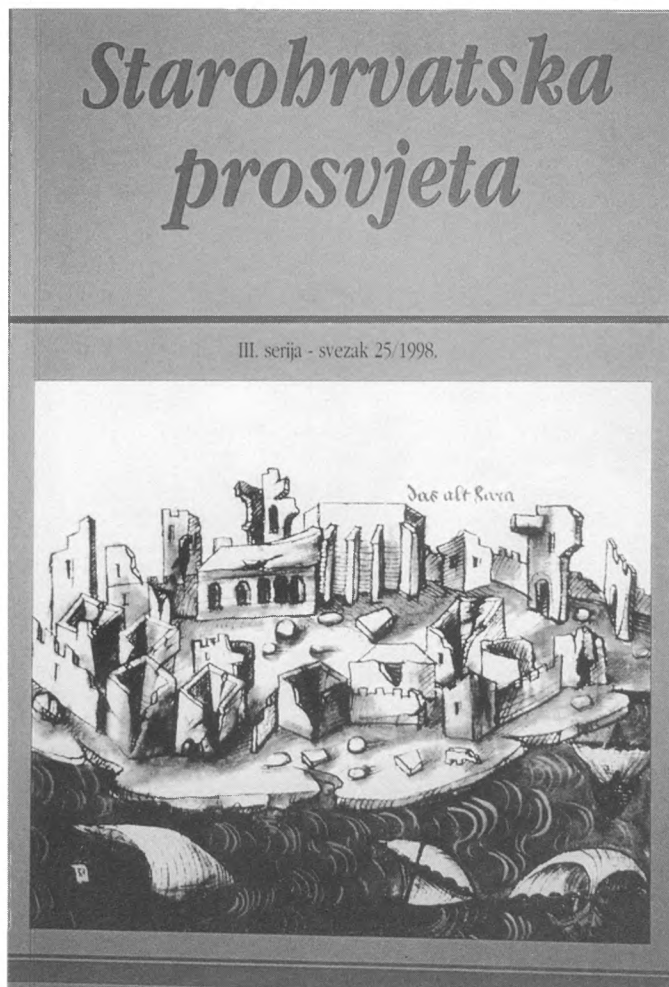
Dvadesetpeti svezak (1998.) SENJSKOG ZBORNIKA, u izdanju Senjskoga muzejskog društva i Gradskog muzeja Senj, posvećena je 750. obljetnici pisma pape Inocenta IV. senjskom biskupu Filipu 29. ožujka 1248. godine, od kada glagoljica i staroslavensko bogoslužje ulaze u katedralu. Zbornik je izdan kao prigodna knjiga i sadržava tekst izvornoga znanstvenog rada Mile Bogovića - "Hrvatsko glagoljsko tisućljeće". Autor posebnu pozornost posvećuje glagoljanju na području Senja u vrijeme biskupa Filipa ističući presudnu ulogu ovog senjskog biskupa u spašavanju, obnavljanju i promicanju glagoljice. Autor je također obradio i tematiku pisarske i tiskarske djelatnost na senjskom području (Senjska glagoljska tiskara, postojanje navodne kosinjske tiskare). Tekst je upotpunjen ilustracijama, crtežima i pretiscima, popraćen opsežnim bilješkama i popisom najvažnije literature. Muzej Moslavine u Kutini tijekom 1998. godine publicirao je četvrti svezak ZBORNIKA MOSLAVINE, koji na 125 stranica donosi jedanaest priloga iz područja kulturne, arheološke i prirodne baštine Moslavine. Ana Bobovec piše o arheološkoj topografiji područja grada Kutine, Slavica Moslavac o tradicijskom odijevanju jugozapadne Moslavine, Nada Pisac Kondres i Ivan Šestan o ribarstvu Lonjskog polja, Krešimir Oremović o ikonografiji zidnih slika u kutinskoj župnoj crkvi sv. Marije Snježne, Dražen Kovačević o rukopisima Đure Szabe iz arhiva Muzeja Moslavine u Kutini. Tekstovi su popraćeni popisom literature i sažecima na engleskom jeziku.

Tridesetpeti svezak (1998.) MUZEOLOGIJE u izdanju Muzejskoga dokumentacijskog centra u cijelosti je posvećen povijesti nastanka zbirke bana Josipa Jelačića koja se danas čuva u Hrvatskome povijesnom muzeju u Zagrebu i sadržava oko 700 predmeta. Mr. Maja Škiljan rekonstruirala je povijest zbirke na temelju spisa koji se čuvaju u bogatoj muzejskoj dokumentaciji. U opsežnom prikazu većina ove vrijedne dokumentacije (banova oporuka, arhivska građa, različiti popisi predmeta, korespondencija) donesena je u svome originalnom ili prevedenom obliku prateći povijesnu kronologiju doniranja i pristizanja predmeta u Muzej (od 1859. do 1994. godine). Tekst je popraćen brojnim ilustracijama iz fotografskog arhiva i reprodukcijama muzejskih predmeta iz Jelačićeve ostavštine.

VIJESTI MUZALACA I KONZERVATORA, časopis Hrvatskoga muzejskog društva (HMD), nakon petogodišnje stanke u publiciranju nastavio je svoju informativnu djelatnost donoseći aktualne vijesti, prikaze, osvrtne, iskustva iz rada HMD-a, muzejskih, galerijskih i zaštitarskih ustanova Hrvatske.

U prvom dvobroju za 1998. godinu sudjelovalo je svojim radovima devetnaest autora. Predstavljen je edukacijski program "Put pod noge" koji je dio europske akcije očuvanja kulturne baštine s naslovom "Svi putevi vode u Rim" (Nicole Gesche-Köning, Vesna Leiner, Renata Brezinščak), privatna zbirka igračaka prof. Tihomila Stahuljka (Žarka Vujić), djelatnost snimanja arhivske građe o holokaustu iz zbirke Hrvatskog povijesnog muzeja (Lucija Benyovsky), arhitektonski projekt Daniela Libeskinda za Židovski muzej u Berlinu (Nada Vrkljan-Križić), elektronička raspravišta za muzeologiju i konzervatorstvo (Jadran Kale). Prikazane su također izložbe te novi muzejski časopis i knjige. U dodatku je objavljen cjelovit tekst Statuta Hrvatskoga muzejskog društva koji je Skupština HMD-a donijela 10. prosinca 1997. godine.

Nakon višegodišnjeg zastoja u publiciranju (posljednji broj tiskan je 1988.), Muzejsko društvo Slavonije i Baranje ponovno je pokrenuto svoje glasilo - GLASNIK SLAVONSKIH MUZEJA. Od 1966. godine časopis su uređivali istaknuti muzejski djelatnici Stjepan Gruber, Ante Eugen Brlić, Vlado Horvat, Ante

*Starohrvatska prosvjeta, godišnjak muzeja Hrvatskih arheoloških spomenika u Splitu - dugogodišnja tradicija, novi dizajn i format
snimila: Markita Franulić*

Dorn, Vesna Burić i Zdenka Buljan. Urednica prvog poslijeratnog broja je Janja Juzbašić. Ovaj prvi poslijeratni broj, tiskan 1997. godine sadržava izvješća o djelatnostima slavonskih muzeja i galerija tijekom Domovinskog rata - M. Radić, J. Šimić, V. Šabić, S. Vidović o djelatnostima odjela Muzeja Slavonije u Osijeku; I.I. Janošić o Gradskom muzeju Vinkovci uz 50. godišnjicu njegova djelovanja; D. Draganić o Gradskome muzeju Virovitica; M. Šperanda o Gradskome muzeju Požega; Z. Frajtag o Muzeju Beliše; J. Juzbašić o Zavičajnome muzeju Stjepana Grubera; P. Strgar o Spomen-muzeju biskupa J. J. Strossmayeara u Đakovu; B. Balen o Galeriji likovnih umjetnosti u Osijeku, M. Batorović o Muzeju grada Iloka u progonstvu; P. Goll o Galeriji umjetnina grada Sl. Broda; B. Bijelić o Muzeju Đakovštine; B. Schejbal o muzeju u Daruvaru; V. Kolić-Klikić o Zavičajnome muzeju u Novoj Gradiški. Glasnik sadrži i rubrike Iz muzejskog društva, Stručni radovi, Izložbe, Prikazi i vijesti i In memoriam.

MUZEJSKI VJESNIK - glasilo muzeja sjeverozapadne Hrvatske, još jedan je časopis s dugogodišnjom tradicijom publiciranja. Njegov idejni začetnik dr. Dragutin Feletar na samim počecima izlaženja definirao je svrhu časopisa kao glasila koje prije svega treba služiti za razmjenu informacija i iskustava. Ovo glasilo muzeja sjeverozapadne Hrvatske i u svome dvadesetom svesku nastavilo je tu idejnu koncepciju. U rubrici iz arheologije predstavljen je stalni arheološki postav Muzeja Moslavine (Ana Bobovac), tri pretpovijesna predmeta iz Podravine (dr. Zorko Marković), kompjutorska aplikacija za inventiranje arheoloških predmeta (Damir Tomšić), zaštitno istraživanje na trasi autoceste Zagreb-Goričan (Marina Šimek). Priloge za rubriku Povijest napisali su Zoran Abramović (o srednjovjekovnoj povijesti bjelovarskog i bilogorskoga kraja), mr. Zdenko Balog (o popisu župa zagrebačke biskupije iz 1334., o povelji bana Stjepana), Božidar Gerić (povijesni prikaz razvoja grba grada Bjelovara), Nadica Jagarčec (povijesni prikaz razvoja vinogradarstva u sjeverozapadnom dijelu Hrvatskog zagorja), Dražen Kovačević (o Kutini s početka 18. st.), Ljerka Perčić (o dva vrijedna plana Čakovca iz 19. st. i o staroj knjizi iz 1664. o gradu Vraždinu), Mladen Nadu (iz povijesti vinogradarstva u sesvetskom prigorju), Hrvoje Strukić (o povijesti mjesta Paukovac u Hrvatskom prigorju). U rubrici Kulturna povijest sudjelovali su Martin Matišion s tekstom uz 20 godina zavičajnog muzeja Virje, Mladen Medar o kazališnom nakitu u Bjelovaru iz 18. stoljeća, Ivan Mravlinčić o namještaju iz razdoblja historicizma u Dvoru Trakošćan, Vladimir Palošika o povijesti Glogovnice. Slavica Moslavac pisala je o obrtima u Kutini te o moslavačkoj narodnoj nošnji, Nada Pisac-Kondres o ribarima jugozapadne Moslavine, Vesna Peršić-Kovač analizira ulogu etnologa u muzeju, mr. Jagoda Vondraček-Mesar predstavlja akvizicije etnografskog

materijala u Muzeju Prigorja u Sesvetama tijekom 1997. godine. Galerijsku djelatnost predstavili su Goranka Kovačić (Muzej seljačkih buna u Gornjoj Stubici), Erika Nađ-Jerković (Muzej Medimurja Čakovec) i Zdravko Šabarić (Galerija Stari grad Đurđevac), a muzejsku djelatnost Nada Matijaško (Muzej prehrane Koprivnica), mr. Dunja Šarić (Muzej Staro selo Kumrovec), Draženka Jalšić (Muzej grada Koprivnice). Uz ostale stalne rubrike (Osvrti i prikazi, Životopisi i sjećanja, Pedagoški rad, Djelatnosti muzeja), godišnjak sadržava i dodatak posvećen 20. godišnjici Muzeja Prigorja u Sesvetama.

Četvrti broj (1998.) GODIŠNJAKA DRUŠTVA MUZEALACA I GALERISTA ISTRE - MG započinje prigodnim tekstom mr. Marina Baldinija u povodu upisa Eufrazijane i njezina sustava u Poreču na listu zaštićenih spomenika UNESCO-a (prosinac 1997. godine). U rubrici Istraživanja predstavljena su podmorska arheološka istraživanja u uvali Verige na Velom Brijunu (dr. Mario Jurišić) i arheološka istraživanja kod Herkulovih vrata (dr. Alka Starac) i gradine Monkodonja (Kristina Mihovilić). Rubrika Prikazi i osvrti donosi prikaze izložaba "Od izgradnje Kaisera do potonuća Viribusa Unitisa" u Puli (dr. Davor Mandić), "Plakati iz kolekcije Krzystof Dydo" u Narodnome muzeju Labin (Tullio Vorano), "Austrougarski bojni brod Szent Istvan" u Povijesnome muzeju Istre (Gracijano Kešac), samostalna izložba Vesne Pokas u Galeriji sv. Toma u Rovinju (Dario Sošić). Alis Šaina predstavila je rad Galerije Alvona u Labinu, a Lucija Debeljuh izlagačku aktivnost galerije Venier u Vodnjanu. Vrijedan kulturno-povijesni prilog za proučavanje knjižničnog blaga u muzejima dala je Elena Uljančić-Vekić predstavivši spomeničku knjižnicu Zavičajnog muzeja Poreštine. Godišnjak sadržava i izvještaje o muzejskoj djelatnosti tijekom 1997. godine Arheološkog muzeja Istre u Puli (Željko Ujčić), Etnografskog muzeja Istre (Robert Bilić), Muzeja grada Pazina (Marija Ivetić), Narodnog muzej Labin (Tullio Vorano), Povijesnog muzeja Istre (Gracijano Kešac), Zavičajnog muzeja Buzet (Saša Nikolić), Zavičajnog muzeja grada Rovinja (Argeo Curto). Časopis donosi i cjelovit tekst Statuta Društva muzealaca i galerista Istre te popis izložaba i zbivanja održanih tijekom 1997. godine.